
Administrația de Stat a Drumurilor

Proiectului de Susținere al Programului din Sectorul Drumurilor

Consultant Tehnic

Termeni de Referințe (TDR)

pentru actualizarea standardelor ingineresti în domeniul drumurilor și mediului

și

training pe mediu

1. Informații generale. Activitatea propusă va oferi suport pentru Programul din Sectorul Drumurilor din Moldova. Proiectul va avea o abordare programatică, adică, vor fi finanțate o parte a programului din sectorul rutier din țară. Proiectul va fi finanțat de către Asociația Internațională pentru Dezvoltare (AID), Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), Banca Europeană de Investiții (BEI) și Guvernul Republicii Moldova și ar putea atrage alte resurse potențiale de finanțare. Se preconizează ca Proiectul să fie prima etapă dintre cele două etape, cu durata de 6-7 ani. Acesta va include două tipuri de activități: (i) lucrări de reabilitare a drumurilor, și (ii) asistență tehnică și consolidarea capacităților instituționale. Lucrările de reabilitare se vor focaliza pe acele drumuri a căror structura de bază este încă intactă, în esență, și care pot fi îmbunătățite cu cheltuieli relative mici per km. Lucrările de reabilitare din cadrul Proiectului vor consta doar în menținerea periodică și efectuarea unor acțiuni minore de reabilitare, deși ar putea fi realizate careva îmbunătățiri în cadrul zonelor de drum existente. Nici o achiziție de terenuri sau strămutare nu va fi în cadrul proiectului și, astfel siguranță socială nu va fi afectată. Deși susținerea activităților de reabilitare a drumurilor existente nu vor genera efecte negative semnificative asupra mediului, acestea vor prezenta un risc moderat de mediu și, ca urmare, proiectul a fost clasificat de Categoria B (definit ca impact asupra mediului limitat și reversibil).

În cadrul proiectului a fost elaborat Evaluarea Sectorială de Mediu (ESM), ca anexă la Manualul Operațional al Proiectului. ESM include o evaluare a politicii, un cadru juridic și administrativ; un plan de consolidare instituțională în acest domeniu; și recomandări pentru schimbări la nivel de sector de reglementare, precum și măsuri de minimalizare a impactelor. Prin urmare, Cadrul de Evaluare în domeniul protecției mediului și managementului (EAMF) a fost efectuat ca parte a ESM, oferind detalii despre aspectele potențiale de mediu și orientări cu privire la întocmirea Planuri de management de mediului (EMPs), astfel fiind ca model pentru efectuarea de analize de mediu corespunzătoare pentru subproiecte în transportul rutier care urmează să fie identificate. EAMF descrie procesul de evaluare prealabilă pentru identificarea subproiectelor care pot avea probleme semnificative de mediu și care ar trebui să fie abordate într-un studiu aparte de Evaluare a

Impactului de Mediu (EIA). Directivele privind protecția mediului includ o evaluare generală a impactului potențial, împreună cu măsurile propuse de atenuare care urmează să fie întreprinse pentru identificarea subproiectelor. Ca parte a planului de lucru ESM a fost inclusă modificarea Standardelor ingineresti rutiere în ceea ce privește aspectele de mediu.

ESM include, de asemenea, o serie de activități de consolidare a capacităților pentru toate părțile implicate în procesul de Evaluare de Mediu. În special, se propune să se desfășoare următoarele traininguri:

- **Training pentru Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Ministerul Mediului, Inspectoratul Ecologic de Stat și personalul Administrației de Stat a Drumurilor:** Instruirea este destinată pentru integrarea cerințelor de mediu în procedurile ciclului de proiect și în cadrul politicii sectoriale.

- **Training pentru Inspectoratul Ecologic de Stat:** pentru personalul Sistemului Expertizei Ecologice de Stat și serviciile ecologice regionale.

Instruirea este orientată pentru îmbunătățirea performanțelor Expertizei Ecologice de Stat privind documentația proiectelor de reconstrucție/reabilitare în sectorul de drumuri.

Partea A.

Termenii de Referință sunt structurați în două părți:

- (1) Servicii de consultanță pentru revizuirea standardelor ingineresti
- (2) Servicii de consultanță pentru desfășurarea trainingurilor

1. Servicii de consultanță pentru revizuirea Standardelor ingineresti

1.1 Obiectivele angajamentului. Consultantul va întocmi noi versiuni ale standardelor ingineresti:

- **Normele temporare de construcție 9-79.** Ghid de mediu și măsurile de protecție a terenurilor pentru reconstrucția drumurilor auto în Moldova, 1979;
- **Reguli de construcții D.02.01-96.** Drumuri și poduri: Cerințe de protecție a mediului în timpul proiectării, construcției, reabilitarea, repararea și întreținerea de drumuri și poduri, 1996,
- **Normele temporare de construcții 18-74 (84).** Instrucțiuni privind proiectarea arhitecturală și amenajarea de drumuri, 1975).

Aceste standarde ingineresti trebuie să fie îmbunătățite ținând cont de experiența internațională și Directivele Uniunii Europene. Aceste documente trebuie prezentate în română și rusă.

1.2 Sarcini specifice. Consultantul trebuie să:

-
- Studieze Directivele Europene în domeniu;
 - Studieze standarde similare în alte state europene;
 - Întocmească noi versiuni ale standardelor ingineresti;
 - Organizeze discuții deschise cu specialiștii, instituțiile de stat, privind actualizările propuse la documente;
 - Prezinte spre revizuire și aprobare instituțiilor de stat în conformitate cu legislația în vigoare;
 - Raporteze periodic Administrației de Stat a Drumurilor despre progresul înregistrat privind elaborarea documentelor menționate;

1.3. Documente de bază pentru actualizarea standardelor Inginerești.

În scopul de a actualiza standardele ingineresti, Consultantul trebuie să ia în considerare următoarele documente naționale, internaționale și documentele Băncii Mondiale:

- Legislația națională și / sau regulamentele privind evaluarea de mediu, inclusiv: (a) Legea privind Expertiza ecologică și Evaluarea Impactului asupra Mediului (1996); (b) Instrucțiune despre ordinea de organizare și efectuarea Expertizei Ecologice de Stat (2003); (c) Regulamentul privind accesul publicului la luare a deciziilor de mediu (2001); (d) Codul civil; (e) Codul penal; (f) Codurile de Mediu: Apa, Silvic, Sub-solului, etc.
- Banca Mondială, Politica Operațională 4.01: "Evaluarea de mediu";
- Banca Mondială, Politică Operațională PO 4.12 "Strămutarea involuntară";
- Banca Mondială, Ghidul pentru strămutarea involuntară: planificarea și implementarea în proiectele de dezvoltare, 2004;
- Banca Mondială Manualul pentru Analiza Socială: încorporarea dimensiunilor sociale în proiectele sprijinite de Banca Mondială;
- Banca Mondială Manual de Diseminare a Informațiilor (decembrie, 2002);
- Banca Mondială Manual privind Reducerea Poluării (1998);
- Banca Mondială Cartea tehnica nr 376: Drumurile și Mediul (manual), 1997.
- Directivele UE relevante.
- Legislația Statelor membre UE

-
- **Normele temporare de construcție 9-79.** Ghid de mediu și măsurile de protecție a terenurilor pentru reconstrucția drumurilor auto în Moldova, 1979;
 - **Reguli de construcții D.02.01-96.** Drumuri și poduri: Cerințe de protecție a mediului în timpul proiectării, construcției, reabilitarea, repararea și întreținerea drumurilor și poduri, 1996,
 - **Normele temporare de construcții 18-74 (84).** Instrucțiuni privind proiectarea arhitecturală și amenajarea drumurilor, 1975)
 - Standarde similare ale altor state.
 - Standarde ISO.

1.4. Raportare, rezultatele. Consultantul va raporta Coordonatorului de proiect și Specialistului de mediu al ASD. Consultantul va întocmi proiectul și versiunile finale ale documentelor, raport de activitate care va fi aprobat de către coordonatorul de proiect și Șeful de echipă al Băncii Mondiale. Rapoartele vor fi întocmite în limba engleză și română (câte o copie în fiecare limbă) iar proiectele standardelor în română și rusă (3 copii în format tipărit și o copie în format electronic). Copia electronică va fi prezentată mai devreme cu două zile în format Microsoft Word, Excel și Adobe Reader.

Numărul Rapoartelor: 2(două) – proiectul și raportul final.

Rapoartele vor fi prezentate de către Consultați și vor fi aprobate și contrasemnate de către Antreprenor (care poate face comentarii adiționale).

2. Servicii de consultanță pentru Desfășurarea trainingului

2.1. Obiectivele serviciilor. Obiectivul principal al acestei activități este de a organiza instruire în domeniul Evaluării de Mediu pentru toate părțile interesate, în special pentru a îmbunătăți capacitățile naționale relevante în acest domeniu.

2.2. Sarcini specifice. Consultantul trebuie:

- Să elaboreze o programul pentru fiecare sesiune de training care ar include: (a) politicile, condiții legale și administrative privind integralitatea și oportunitatea activităților propuse pentru Programul Sectorului de Drumuri; (b) potențialele impacturi asupra mediului și impacturi sociale care ar putea fi asociate cu diverse tipuri de subproiecte rutiere și cele mai stringente, problemele de mediu pentru sectorul rutier; (c) activități pentru eliminarea, minimizarea și/sau atenuarea efectelor potențiale care rezultă din subproiectele pe drumuri; (d) instrucțiunile generale pentru monitorizarea activităților; (e) proceduri de siguranță pentru subproiectele pe drumuri, inclusiv criteriile propuse de selecție a proiectelor pentru identificarea celor care necesita un studiu EIM complet; (f) modalitățile de punere în aplicare a Planurilor de Management de Mediu pentru subproiectele rutiere;

-
- Să întocmească programul detaliat pentru instruirea a 20-35 de persoane, inclusiv lista instituțiilor participante;
 - Asigurarea logisticii necesare pentru training (închirierea sălii de conferințe, organizarea pauzelor de masă, coffee-break; imprimarea prezentărilor și documentelor pe suport de hârtie);
 - Desfășurarea trainingurilor;
 - Întocmirea raportului detaliat pentru serviciile de consultanță propuse.

2.3.. Documente de bază pentru derularea training-urilor. Pentru a derula trainingurile propuse Consultantul trebuie să ia în considerare următoarele documente din Moldova, Uniunea Europeană și documente ale Băncii Mondiale:

- Legislația națională și/sau regulamente privind evaluarea de mediu, inclusiv: (a) Legea privind Expertiza ecologică și Evaluarea Impactului asupra Mediului (1996); (b) Instrucțiune pentru efectuarea Expertizei Ecologice de Stat (2003); (c) Regulamentul privind accesul publicului la luare a deciziilor de mediu (2001); (d) Codul civil; (e) Cod penal; (f) Codurile de mediu: Apelor, Silvic, Subsolului; Normele Inginerești (de exemplu, Norme de construcție temporare 9-79, Ghid pentru mediul înconjurător și proprietății funciare. Măsuri de protecție pentru reconstrucția drumurilor auto în Moldova, 1979; Regulamentul în construcții D.02.01-96 Drumuri și poduri: Cerințe de protecție a mediului în timpul proiectării, construcției, reabilitarea, repararea și întreținerea de drumuri și poduri, 1996; Norme temporare de construcții 18 - 74 Instrucțiuni privind proiectarea de arhitecturală și amenajarea drumurilor, 1975).
- Banca Mondială Politică Operațională 4.01: "Evaluarea de mediu";
- Banca Mondială Politică Operațională PO 4.12 "Strămutarea involuntară";
- Banca Mondială Ghidul pentru strămutarea involuntară: planificarea și implementarea în proiectele de dezvoltare, 2004;
- Banca Mondială Manualul pentru Analiza Socială: încorporarea dimensiunilor sociale în proiectele sprijinite de Banca Mondială;
- Banca Mondială Manual de Diseminare a Informațiilor (decembrie, 2002);
- Banca Mondială Manual privind Reducerea Poluării (1998);
- Banca Mondială Cartea tehnica nr 376: Drumurile și Mediul (manual), 1997.
- Legislația privind drumurile și mediul din Uniunea Europeană (Directiva 2005/55/CE, Directiva 96/96/CE, Directiva 2008/96/EC, Directiva privind Evaluarea impactului asupra mediului - Directiva 85/337/CEE, etc.)
- Alte documente relevante.

2.4. Raportare, rezultate. Consultantul va raporta Coordonatorului de proiect și Specialistului de mediu al Administrației de Stat a Drumurilor.

Consultantul va întocmi proiectul și versiunile finale ale programului și prezentărilor, precum și raportul pe trainingurile care va fi aprobat de Coordonatorul de Proiect și Șeful de echipă al Băncii Mondiale. Toate materialele vor fi prezentate în format electronic, precum și în format tipărit în limba română și engleză. Prezentările trebuie să fie în Power Point.

Partea B

Procesul de selectare al Consultanului și calificările necesare. Consultantul de mediu va fi selectat individual, pe baza calificărilor pentru servicii propuse.

Consultantul trebuie să aibă experiență semnificativă în servicii de mediu, în drumuri sau inginerie, precum și în coordonarea actualizării sau elaborării legilor sau standardelor ingineresti în Moldova, precum și cunoștințe despre standardele locale și rutiere în Uniunea Europeană și de mediu, sistemul administrativ, și organizații guvernamentale.

De asemenea, consultantul trebuie să posede o experiență de lucru în Evaluări de Mediu și/sau problemele de mediu, în training și consultări publice în Moldova, precum și cunoștințe despre condițiile locale, sistemul administrativ, și de luare a deciziilor. Experiență de lucru cu Banca Mondială sau alte agenții internaționale.

Consultantul trebuie să dețină o diplomă universitară în domeniu (de exemplu: științele mediului, politica de mediu, construcții de drumuri, inginerie), și trebuie cunoască fluent limbile de - română, engleză și rusă.

Consultantul ar trebui să cunoască calculatorul și să aibă acces la echipamente informatice moderne cu acces la e-mail.

Comitetul de evaluare numit de către Beneficiar examinarea informației din CV-urile în conformitate cu Termenii de Referință, aplicând următoarele criterii:

	Puncte
(i) Experiența Consultanului necesară pentru îndeplinirea serviciilor specificate	30
(ii) Calificări generale	40
(iii) Corespunderea pentru proiect	30
Total	100

Anexa 1 la Serviciile de consultanță pentru Desfășurarea trainingurilor

Descrierea activităților propuse. Trainingurile trebuie să fie în conformitate cu cerințele Băncii Mondiale, standardele Uniunii Europene și legislația națională în vigoare.

a. Training pentru MTID, MM, IES și personalul ASD

Trainingul are ca scop integrarea cerințelor de mediu și a procedurilor în ciclul de proiect și în politică sectorială. Trainingul ar trebui să fie organizat în două sesiuni separate: prima - cu privire la integrarea cerințelor de mediu în ciclul proiectului, și a doua - la prezentarea aspectelor de mediu și de evaluarea strategică de mediu în Programe și Strategii Naționale pentru construcție/reabilitare a drumurilor din Republica Moldova. Ambele sesiuni vor avea loc în aceeași zi, o jumătate de zi pentru fiecare atelier. Se preconizează să fie instruiți până la 25 de participanți. Acestea ar trebui să includă personal din conducerea de direcții sau specialiști din secții ale MTID, MM, IES, ASD, institute de proiectare de drumuri și amenajarea teritoriului, ONG-uri. A doua sesiune are ca scop să ofere participanților informații cu privire la necesitatea și obiectivele la evaluarea de mediu, aplicarea lor în sectorul rutier, pentru a explica procedurile relevante și metodologia.

Subiecte trainingurilor :

- Legislația de mediu privind drumurile (Națională, UE, cerințele Băncii Mondiale)
- Managementul Ciclului de Proiect
- Evaluarea prealabilă
- Evaluarea inițială de mediu
- Studii de mediu
- Clauze de mediu în contractele de construcții
- Cerințe principale de mediu pentru antreprenori
- Cerințe principale de mediu pentru autoritățile de supraveghere
- Cerințele principale de mediu pentru autoritățile de management
- Supravegherea și monitorizarea de mediu.
- Evaluări Strategice de Mediu ale Programelor Naționale și Strategiilor pentru construcții / reconstrucție și reabilitare a drumurilor din Republica Moldova.

Consultantul, cu aprobarea Specialistului de mediu al ASD, poate grupa sau modifica aceste subiecte pentru optimizarea trainingului.

Perioada de desfășurare a trainingului – luna a doua din momentul semnării contractului

b. Training pentru personalul Expertizei Ecologice de Stat (EES).

Trainingul este destinat pentru îmbunătățirea performanțelor personalului Expertizei Ecologice de Stat (ESS), privind documentația proiectelor de reabilitare și/sau construcție a drumurilor.

Training-urile vor fi organizate ca o sesiune de instruire pe zi pentru personalul EES la nivel național și local (MM, Inspectoratul Ecologic de Stat, Inspecțiile ecologice raionale). Se preconizează să fie instruiți până la 35 participanți.

Subiecte pentru instruire:

- Legislația de mediu în ceea ce privește drumurile
- Politicile de mediu și cerințele pentru proiectele finanțate în Republica Moldova ale BM, BEI, BERD, MCC, CE, etc
- Studii de mediu
- Evaluarea impactului asupra mediului
- Planul de Management al Mediului
- Evaluarea sectorială de mediu
- Evaluarea strategică de mediu
- Cerințe principale de mediu pentru contractori
- Cerințe principale de mediu pentru autoritățile de supraveghere
- Cerințele principale de mediu pentru autoritățile de management
- Supravegherea de mediu și aplicarea în practică
- Specificul aspectelor de mediu în sectorului de drumuri în Moldova
- Experiență relevantă în alte țări
- Diferențele între procedurile de aprobare ale Evaluării Impactului de Mediu în Moldova și cea a donatorilor internaționali.

Perioada de desfășurare – luna a doua din momentul semnării contractului

Termen de implementare

Serviciile trebuie să înceapă cât de curând Contractul va fi semnat și va fi finalizat în 5 luni.

Planul de lucru orientativ a activităților proiectului (în luni)

Activitatea (luni)	1	2	3	4	5	6
<i>Pentru training</i>	█	█	█			
<i>Pregătirea pentru activitățile de proiect</i>	█	█				
Pregătirea ordinei de zi detaliate a seminarului	█					
Pregătirea programului pentru fiecare training		█				
Raportul intermediar		█				
<i>Desfășurarea traingurilor</i>			█			
Training pentru MTID, MM si personalul ASD			█			
Training pentru personalul EES			█			
Raportul final				█		

Data de prezentare a rapoartelor pentru Standardele ingineresti de mediu și în sectorul drumurilor

- Proiectul standardelor va fi prezentat în 5 luni după semnarea contractului. Proiectul raportului va conține informații detaliate a nu mai puțin de 80% din volumul lucrările.
- Raportul final cu proiectul standardelor anexat va fi prezentat în termen de 6 luni după semnarea contractului. Rapoartele vor fi aprobate și contrasemnate de beneficiar, care poate face comentarii suplimentare. Versiunea electronică, de asemenea, va fi furnizată mai devreme cu 3 zile.

Orarul plăților:

- 20% - la semnarea contractului;
- 50% - după acceptarea proiectului raport ;
- 30% - după acceptarea din Raportul final.